

Briuselis, 2015 05 13
COM(2015) 274 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

**dėl 2015 m. Slovakijos nacionalinės reformų programos
su Tarybos nuomone dėl 2015 m. Slovakijos stabilumo programos**

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2015 m. Slovakijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2015 m. Slovakijos stabilumo programos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją²,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas³,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonominės politikos koordinavimu. Strategija yra orientuota į tas svarbias sritis, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;
- (2) remdamasi Komisijos pasiūlymais, 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių. Abejos gairės kartu sudaro integruotas gaires, ir į jas valstybių narių buvo paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonominę ir užimtumo politiką;
- (3) 2014 m. liepos 8 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl 2014 m. Slovakijos nacionalinės reformų programos ir nuomonę dėl atnaujintos 2014 m. Slovakijos

---

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² COM(2015) 274.

³ P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

stabilumo programos. 2014 m. lapkričio 28 d. pagal Reglamentą (ES) Nr. 473/2013⁴ Komisija pateikė nuomonę dėl Slovakijos 2015 m. biudžeto plano projekto⁵;

- (4) 2014 m. lapkričio 28 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą⁶, kuria pradedamas 2015 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą⁷, kurioje nenurodė, kad Slovakija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;
- (5) 2014 m. gruodžio 18 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, pagal kuriuos reikia skatinti investuoti, spartinti struktūrines reformas ir vykdyti atsakingą ekonomikos augimui palankų fiskalinį konsolidavimą;
- (6) 2015 m. vasario 26 d. Komisija paskelbė 2015 m. Slovakijos ataskaitą⁸. Joje įvertinta Slovakijos pažanga įgyvendinant 2014 m. liepos 8 d. priimtas šaliai skirtas rekomendacijas;
- (7) 2015 m. balandžio 29 d. Slovakija pateikė 2015 m. nacionalinę reformų programą ir 2015 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (8) šiuo metu Slovakijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2015 m. stabilumo programoje vyriausybė planuoja laipsniškai sumažinti nominalų deficitą iki 2,5 % BVP 2015 m. ir toliau jį mažinti iki 0,5 % BVP 2018 m. Pagal stabilumo programą vidutinio laikotarpio tikslas – užtikrinti 0,5 % BVP struktūrinį deficitą – bus pasiektas 2017 m. Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP, manoma, vos sumažės iki 53,4 % 2015 m. ir toliau mažės iki 50,3 % BVP 2018 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos šios biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Tačiau priemonės, kurias taikant būtų pasiekti planuojami deficito tikslai po 2016 m., nėra pakankamai sukonkretintos. Remiantis Komisijos 2015 m. pavasario prognoze, grynasis išlaidų augimas nesiels kriterijaus nei 2015 m., nei 2016 m., todėl atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Remdamasi stabilumo programos vertinimu ir atsižvelgdama į Komisijos 2015 m. pavasario prognozę, Taryba mano, kad, kai tikimasi, Slovakija laikysis Stabilumo ir augimo pakto nuostatų;
- (9) 2014 m. darbo rinkoje buvo matyti ekonomikos atsigavimo ženklų, tačiau nedarbo lygis išlieka didelis. Socialinės apsaugos sistemos nulemtos paskatos neieškoti darbo buvo mažinamos, be to, padaryta tam tikra pažanga mažinant jaunimo nedarbą, bet ilgalaikis nedarbas ir toliau kelia didžiausią susirūpinimą, o romų ir žemos kvalifikacijos darbuotojų užimtumas išlieka menkas. Nors imtasi tam tikrų pradinių veiksmų gerinant valstybinių užimtumo tarnybų darbą, jų galimybės teikti individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas, ypač labiausiai nuo darbo rinkos nutolusiems gyventojams, yra ribotos. Moterų užimtumo lygis ir toliau nesielia ES vidurkio, nes nepakanka geros kokybės prieinamų vaikų priežiūros paslaugų, o vaiko priežiūros atostogos yra gana ilgos;
- (10) mokymosi darbo vietoje srityje Slovakija padarė tam tikrą pažangą – priėmė profesinio rengimo ir mokymo įstatymą, įsigaliosiantį 2015 m. Tačiau nepakankama

⁴ OL L 140, 2013 5 27, p. 11.

⁵ C(2014) 8814 *final*.

⁶ COM(2014) 902.

⁷ COM(2014) 904.

⁸ COM(2015) 44 *final/2*.

pažanga padaryta gerinant mokymo sąlygas, skatinant kurti labiau į profesinę karjerą orientuotas bakalauro programas ir didinant romų vaikų, lankančių ankstyvojo ugdymo įstaigas ir priežiūros centrus, dalį. Nesiimta jokių priemonių siekiant užtikrinti, kad daugiau romų mokytoji profesinio mokymo ir aukštojo mokslo švietimo įstaigose. Tik nedidelė pažanga padaryta sprendžiant Slovakijos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos spragų problemą – didžiausi poreikiai čia susiję su mokslo bazės kokybės ir aktualumo gerinimu bei akademinės bendruomenės, mokslinių tyrimų ir verslo atstovų bendradarbiavimo skatinimu;

- (11) nekokybiška Slovakijos verslo aplinka menkina šalies patrauklumą tiek užsienio, tiek šalies investuotojams. Verslo aplinkai ypač kenkia viešojo administravimo ir teisingumo sistemos neveiksmingumas ir nekokybiškumas. Valstybės tarnybai neigiamą poveikį daro didelė darbuotojų kaita ir neveiksmingas žmogiškųjų išteklių valdymas. Kol kas dedama per mažai pastangų kovoti su korupcija. Konkrečiau, nesiimta jokių veiksmų dėl poreikio stiprinti mokesčių administratorių analitinius ir audito gebėjimus. Viešiesiems pirkimams kliudo įsisenėję trūkumai, darantys neigiamą poveikį viešųjų išteklių paskirstymui;
- (12) nors dėl paskutinių apmokestinimo sistemos pokyčių viešieji finansai pagerėjo, su senėjančia visuomene susijusios išlaidos ateityje apsunkins šiuo metu santykinai patikimą Slovakijos skolos padėtį. Ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas priklauso nuo vyriausybės gebėjimo padidinti sveikatos priežiūros sektoriaus išlaidų efektyvumą. Bendras Slovakijos sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumas yra menkas, be to, jos rezultatai prasti ir lyginant su kitomis ES šalimis. Siekdama šalinti nacionalinės sveikatos priežiūros sistemos trūkumus vyriausybė patvirtino naują 2014–2020 m. sveikatos priežiūros strategiją. Ši strategija įgyvendinama, bet dauguma priemonių dar neįsigaliojo. Be to, mokesčių surinkimas ir administravimas išlieka neveiksmingi;
- (13) dėl prastos investicijų gražos pastaraisiais metais gali pablogėti Slovakijos ilgalaikio ekonomikos augimo perspektyvos. Ypač smarkiai privačių investicijų sumažėjo 2008–2013 m. laikotarpiu – dėl sumažėjusių tiesioginių užsienio investicijų apie 90 % bendro investicijų sumažėjimo lėmė ne finansų bendrovės. 2013 m. realiąja verte išreikštos investicijos į gamybos priemones vis dar buvo apie 13 % mažesnės nei 2008 m. Nors valstybės investicijos mažėjo ne taip smarkiai, šis mažėjimas vis tiek turėjo reikšmingų padarinių dėl didelio masto transporto infrastruktūros projektų, kurie yra labai svarbūs siekiant pasinaudoti Slovakijos vidurio ir rytų regionų augimo potencialu. Valstybės investicijas stabdo su investicijų planavimu susijusios administracinės ir reguliavimo kliūtys, taip pat skaidrumo trūkumas ir ilgas statybos ir žemės paskirties keitimo leidimų išdavimo laikotarpis. Palyginti su kitomis šio regiono valstybėmis narėmis, labai didelę valstybės investicijų dalį Slovakijoje sudaro ES lėšos. Be to, ES lėšas panaudoti trukdo ir ši procesą lėtina prastas planavimo procedūrų valdymas, netinkama projektų sandara ir atranka, taip pat poveikio aplinkai vertinimo reikalavimų nesilaikymas. Dėl kaskart pagal individualius poreikius pritaikomų pirkimo specifikacijų per viešuosius pirkimus ribojama konkurencija, o laimėjusių projektų kainos būna didelės. Šias problemas įveikti padėtų pirkime dalyvaujančių valstybės sektoriaus subjektų geresnė priežiūra ir didesnė kompetencija. Verslo aplinkai ypač kenkia viešojo administravimo ir teisingumo sistemos neveiksmingumas ir nekokybiškumas, bet civilinio proceso ir netolygaus teismų darbo krūvio pasiskirstymo problemos iki šiol nesprendžiamos;
- (14) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Slovakijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2015 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino stabilumo

programą ir nacionalinę reformų programą, taip pat įvertino veiksmus, kurių Slovakija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Slovakijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1–4 rekomendacijose;

- (15) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo Slovakijos stabilumo programą ir mano⁹, kad Slovakija laikosi Stabilumo ir augimo pakto;
- (16) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija taip pat atliko visos euro zonos ekonominės politikos analizę. Remdamasi šia analize, Taryba pateikė konkrečias rekomendacijas valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro. Slovakija taip pat turėtų užtikrinti, kad tos rekomendacijos būtų visiškai ir laiku įgyvendintos,

REKOMENDUOJA Slovakijai 2015–2016 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti sveikatos priežiūros sektoriaus išlaidų efektyvumą, kartu gerinant stacionariosios sveikatos priežiūros valdymą ir stiprinant pirminės sveikatos priežiūros sistemą. Imtis priemonių mokesčių surinkimui gerinti.
2. Imtis papildomų priemonių ilgalaikio nedarbo problemai spręsti: taikyti aktyvumo skatinimo priemones, suteikti antrą galimybę mokytis ir teikti prie individualių poreikių pritaikytą aukštos kokybės mokymą. Didinti paskatas moterims likti darbo rinkoje arba į ją grįžti, gerinant vaikų priežiūros paslaugų teikimą.
3. Siekiant spręsti prastėjančio išsilavinimo problemą, gerinti mokytojų rengimą ir mokytojo profesijos patrauklumą. Didinti bendrojo ugdymo mokyklose ir aukštos kokybės ankstyvojo ugdymo įstaigose besimokančių romų vaikų skaičių.
4. Didinti investicijas į infrastruktūrą, tobulinti ir racionalizuoti žemės paskirties keitimo ir statybos leidimų išdavimo administracines procedūras. Didinti konkurenciją viešuosiuose konkursuose ir tobulinti priežiūros mechanizmus viešųjų pirkimų srityje.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

---

⁹ Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.